

ሃንደበታዊ ፍቅር፡ ዘተኣማምን ውሕስነት የብሉን።

መብዛሕቲኡ ግዜ ኣብ መንጎ ክልተ ሰባት “ፍቅር” ዝበሃል ነገር ክምስረት እንከሎ እንታይ የጋጥም ይመስለኩም? መን፡ መን ምዃኑ መባእታዊ ኣፍልጦ ክሳብ ዝረኽቡ እናተደላላዩ ግን ኣብ መጽናዕቲ ግዜ ይውስድ እንተ ኢልኩም ኣማን ብኣማን መልሲዩ። ምኽንያቱ ሓቀኛ ዕርክነት ወይ ፍቅር ብመስርሕ ምብር ብዱብ ቦላ ኣይሰርሕን። ሓቂዩ ዝበዝሕ ሰብ ብዝኾነ ኣጋጣሚታትዮ ዝላለ። እቲ ብዝኾነ ኣጋጣሚ ዝተገብረ ሌላ ውሽጣዊ ምትእምማን ፈጠሩ ሓባራዊ መንፈስ ኣለምሊሙ ቀጻልነት ክህልዎ፡ ብታህዋኽ ኣብ ሓደ ውሳኔ ክበጽሕ የብሉን። ንዝያዳ ኣፍልጦ ንመጽናዕቲ ዝኾነ ግዜ ክረክብ ኣለዎ። ስለምንታይሲ መሰረት ዘለዎ ሓቀኛ ፍቅር ብመስርሕዩ ዝረጋገጽ። እቲ ግዜ ክንውሕ ወይ ክሓጽር ይኸእል ይኸውን። ግዜ ከም ዘድልዮ ግን ክስገር ዘይብሉ ስነ-ፍልጠታዊ ሓቂዩ።

ፍቅር ብብዙሕ መልክዕ ከም ዝግለጽ ንሰማማዕ ይመስለኒ። ፍቅር ፍትወተ ስጋ፣ ፍቅር ወለዲ፣ ፍቅር ሕወነት፣ ፍቅር ብጻይነት፣ ፍቅር ሃገር፣ ፍቅር እንስሳ፣ ብሓፈሻ ፍቅር ተፈጥሮ ..ወዘተ ኢልካ ክግለጽ ይከኣል። ንኣብነት ፍቅር ፍትወተ ስጋ እንተወሰድና ብኣጋጣሚ ከም ሰባት ምስተራኽብካ፡ ወይ ብተኸለ-ሰብነት፣ ወይ ብኣዘራርባ፡ ኣስንጉማ ትምሰጥሞ ድሌታት ተርኢ። እዚ ከምዚ ዓይነት ሃንደበታዊ ፍቅር፡ በርቂ ተባሂሉ ዝግለጽ ቅልጣፊ ዘለዎዩ። ብከምዚ ዝምስረት ፍቅር ፈጹሙ ቀጻልነት ኣይህልዎን ኣይሰምርን ኢልካ ንምድምዳምኻ እንተዘይተኻኣለ መብዛሕቲኡ ግን ውጽኢቱ ጽቡቕ ኣይኮነን። ብግዝያዊ ስምዒት ብዘይመጽናዕቲ ብታህዋኽ ይጅምርሞ ብዘይ ጭቡጥ ምኽንያት ብታህዋኽ ድማ ካልእ ዘይነበረ ጽልእን ጸገምን ሓዙ ክፈርስ ይረኣ።

መሰረተ ሓሳብ ያብ ማሕበራዊ ፍቅር ዘቕነዎ ኣይኮነን። ኣብ ዓውደ ፖለቲካዊ ዲፕሎማሲ ዝተዓዘብክዎ ካብ ዝኸረረ ጽልኢ ናብ ምውቕ ማሕበራዊ ፍቅር ዝተሰጋገረ ኮሽምሽም ዝፈጠረሊይ ኣግራሞት ንምግላጽዮ። ኣብ መንጎ ሃገራት ኤርትራን ኢትዮጵያን ኣብ ስልጣን ዘለው መንግስታት ብሓፈሻ፡ ብፍላይ ከኣ ንኤርትራ ዝመርሕ ዘሎ ሃላሊ ውልቀ ሰብ ኢሳያስ ኣፈወርቂ ዝጠንቁ፡ ካብ ኣፍልጦ ክልቲኦም ህዝብታት ወጻኢ ደማዊ ኩናት ተወለዑ። ብዙሕ ህይወት ሰብን ንብረትን ዓንዩዩ። ከም ሳዕቡ ከኣ ካብ ድሌታት ክልቲኦም ኣሕዋት ህዝብታት ወጻኢ መራኽቢ መስመራት ንልዕሊ 20 ዓመት ተዓጽዮ ኣሎ። እቶም መንግስታት ከኣ፡ ሓደ ነቲ ካልእ ንምብርካኽ ካዝና ናይዘን ድኻታት ሃገራት ገረወረው ክሳብ ዝብል ኣሎ ዝበሃል ኣጽዋር ኩናትን መሳርሒ መራኽቢ ብዙሓንን ሸሚቶም ክዋግኡን ክጸረፉን ጸኒሖም። ብፍላይ ኢሳያስ ኣፈወርቂ ጽልኢ ኣብ ልዕሊ መንግስቲ ኢትዮጵያ ጥራሕ ዘይኮነ ኣብ ኢትዮጵያን ህዝብታት ኢትዮጵያን ብደይ መደይ ድሑር ጽልኢ ኣብ ምዝራእ ተጸሚዶ ከም ዝርከብ ንኹሉ ብሩህዩ።

ነዚ ንህዝብታት ብጅሆ ሓዙ፡ መጻኢ ዕድሎም ኣጸልሚቱ ኣብ ተራ ህልኽ ዝተኣልከ ኣዕናዊ ፖሊሲ ንምዕጻፍ ብዙሓት ወገናት ንነዊሕ ግዜ ዕርቀ ሰላም ግበሩ ዝተበላሸ ዝምድናኹም ናብ ባህሪያዊ ቦታኡ ይመለስ ጸዊዖምን ደኺሞምን። ብኣጉል ትዕቢት ውልቀ መላኽ ኢሳያስ ግን ሰማዒ ኣይረኽበን። በዚ ድማ ህዝቢ ኤርትራ ብፍላይ ተጎዲኡ። ካብ 20 ሰኔ 2018 ንደሓር ግን እቲ ጉዳይ ካብቲ ዝነበሮ ብዝላ ተቐይሩ ጥራሕ ዘይኮነስ፡ ኣብ መንጎቶም መራሕቲ፡ ናይ ክልተ መንእሰያት ማሕበራዊ ፍቅር ብዝመስል መልክዕ ኮሽምሽም ክብሉ ሪኣ ሓፊሪ ድማ። ኣብ ዓውደ ዲፕሎማሲኽ ከምዚ ይግበር ድዩ ኢላ ንሓደ ዝቐርቦ ዓርክይ ተወኪሎዩ። ንሱ ዝሃበኒ እቲ ኮሽምሽም ገዲፍካ ከመይ ገይሮም ካብ ዓይኒን በርበረን ናብ ኢድን ማንካን ተሰጋጊሮም ዘይትድነቕ በለኒ። እቲ ባእሲ ዘበገስዎ ንሳቶም፡ ዶባት ዓጽዮም ንባህሪያዊ ዝምድና ናይ ህዝብታት ብፖለቲካ ጅሆ ዝሓዙ ንሳቶም፡ ብዛዕባ ክብረት ልኡላውነትን ልዕልና ሕግን ዝምድሩ ዝነበሩ ንሳቶም፡ ክንረኣ ኢና ኢሎም ዝፈኻኸሩ ዝነበሩ ንሳቶም፡ ነዚ ኩሉ ብሕርያኦም ዝኣተውዎ ኣዕናዊ ኣገባብ ጌጋ ምንባሩ ዘርድእ፡

ንዝጠፍአ ህይወትን ንብረትን ብላላፍነት ዝሕተትን ዝኸሕሰን ከይተነጸረ፡ ከም ተራ እግረ መንገዳዊ ናይ ቃላት ዘይምጥዕዓም ዝጸንሑ፡ ገዲፍናዮ ኣለና ክበሃል እንከሎ እንታይ ማለትዮ?

እቲ ዝሞተ፣ ኣካሉ ዝነደለ፣ ዝዘኸተመ፣ ንብረቱ ዝተዘምተ፣ ካብ ቤት ንብረቱ ዝተፈናቐለ ዝተዋረደ ብሚሊዮናት ዝቐጸር ህዝቢ እንታይዮ ክኸውን? ኣይኮነን ብፖለቲካዊ መስመር ክቅርበት ክህልዎም፡ ብኣካል ከም ሰባት ተራኹቦም ዘይፈልጡ ሰባት፡ ብቐጽበት ተራኹብና ብፍቕሪ ተታሒዝና ዝነበረ ባእሲ ብይትረፈና ኣደቁስና ተደሚርና ኣለና ክብሉ እንከለው፡ ዋእ እዞም ሰባት ብምንታይ ድዮም ተሰሪሖም? በዩናይ ፖለቲካ ድዮም ተቐሚሞም ክትሓትት ትግደድ። እንቲም ሰባት እዚ ከምዚ ዓይነት ፖለቲካውን ዲፕሎማሲያውን ኮሸምሸም ከመይ ተኸሲቱ? ከመይ ባይታ ክረክብ ክኢሉ፡ ንሕና እቶም ህዝብታት ዝዝተበሃልናዮ ሕራይ ስለዘማዕበልና ስለዘይንቃዎም ድዮ ወይስ ንሕና ኣብ ቦታና እናሃለና ንሳቶም ዓቢዶም? ዝምድናን ፍቕርን ኮ ኣገባብ ኣለዎ። ብፍላይ ከምዚ ኣብ መንጎ እዞም መንግስታት እዚኣቶም ዝጸንሑ ነዊሕ ግዜ ዝበልዑን ብዙሕ ዕንወት ዘውረደን ባእሲ፡ ብእግረ መንገዲ፡ ብዱብ ቦላ መግለጺታት ኣብቲ ነይርና ናብቲ ሰጊርና ኣለና ይበሃል ድዮ? ግዜን መጽናዕትን ኣየድልዮን ድዮ? ኣብ መንጎ ሃገራት ኤርትራን ኢትዮጵያን እንታይ ክበሃልን ክግበርን ጸኒሑ፡ ሕጂኹ እንታይ ይበሃልን ይግበርን ኣሎ፡ ትማሊ ብመን ሎሚኹ ብመን፡ ግደ ናይቲ በዓል ቤት ዝኾነ ህዝብኹ ኣበይ ኣሎ? ...ብምሕታት ብምትንታን እኹል መልሲ ክርከብ ይከኣል።

ልቢ በሉ ህዝብታት ክልቲኣተን ሃገራት ከም ህዝቢ ትማሊ ባእሲ ኣይነበርዎን። ሎሚውን ኣይብሎምን። ጽባሕውን ኣይህልዎምን። መርገጽ ክልቲኣቶም መንግስታት ብሓፈሻ፡ ብፍላይ መራሒ ህግደፍ ኢሳያስ ኣፈወርቂ ክሳብ ዝሓለፈ 20 ሰኔ 2018 ኣብ ልዕሊ ኢትዮጵያ እንታይ ነይሩ፡ ንጂኦ-ፖለቲካ ቀርኒ ኣፍሪቃ ዝፈልጥ ኩሉ ዝፈልጦዮ። ብወሳኒ መልክዑ ኣብ ናይ ጽልኢ ፕሮፖጋንዳዊ ወፍሪ፡ ሓሓሲ፡ ከኣ ኣብ ደማዊ ኩናትዮን ጸኒሑን። ሕጂ ግን በቶም መራሕቲ መን ጠንቂ ከይተነጸረ፡ በቲ ንልዕሊ 20 ዓመታት ዝቐጸለ ጽልእን ኩናት ዝተጎድኡ ናይ ክልቲኣተን ህዝብታት ብዘይፈልጥዎ፡ ብደለኛ ተፈሊጦ ይቕረታ ከይተሓቱን ከይተኸሕሱን ብቐጥታ ጉድኣት ብዘይበጽሖም መራሕቲ ከምዘይነበረ ንግበሮ ዝብል ጎስጓጎት ይግበር ኣሎ። ሰላም ጽቡቕ፡ ዕርቂ ጽቡቕ ግን ሰላም ብዘይ ህዝቢ ዕርቂ ብዘይ ኣፍልጦ ህዝቢ ከመይ ዝብል ሕቶዮ ዝፈጥር።

ምናልባት ኣቢዪ ኣሕመድ ብተዘዋዋሪ ደኣምበር ብጠንቂ ናይቲ ዝተፈጥረ ጽልእን ኩናትን ከም ሰብ ዘሕትት ዘይብሉ ክኸውን ይኸእል። ውልቀ መላኺ ኢሳያስን ግን ብርግጽ ጠንቂዮ። ተሓታቲዮ። እሞ ኮነ ኢሉ ጽልእን ኩናት ክፍጠር ዝገበረን ብህይወት ኣሸሓት ዜጋታት ተሓታቲ ዝኾነን ኢሳያስ፡ ገዛእ ርእሱ ሓራ ገይሩ ሰላም ጸሚእኩም ጸኒሑ። እነሆ ሰላም ኣምጺእናልኩም ክብለካ እንከሎ ንዕቀት ምበር ብስራት ሰላም ኣይኮነን። ህዝቢ ከይተዛተየ ሓሳቡ ከይሃበ ተበኢስና ነይርና፡ ተዓሪቕና ኣለና ብሓቂ ንዕቀትዮ። ኣስመራ ኣዲስ ኣበባ ተበጸጺሖም፡ ውዑላት ተፈራሪሞም፡ ተደሚርና ኢሎም። እቶም ሚሊዮናት ህዝብታት ግን ኣሕዋትን ፍቕራትን ክንሶም፡ ብዘይተሳትፎኦም ከምቲ ተባእሲና ዝተሓበሮም፡ ተዓሪቕና ተደሚርና ዝብል መቐጻጸም ምስ ሰምዑ ተጠራጢሮም። እዚ ጉዳይ ከመይን ናበይን ዝብል ሕቶ ኣልዒሎም ዛጊት ግን ርጠርብ መልሲ ኣይረኽቡን።

ሳዓዳ ኣሕመድ፡ ካብ ካርቱም ሱዳን

ብሓልዮት ደሞክራሲያዊ ግንባር ሓድነት ኤርትራ ዝፍኖ፡ ድምጺ ሰላምን ደሞክራሲን ኤርትራ፡ 31-08-2018